

Струка (назив):		ХЕМИЈА, НЕМЕТАЛИ И ГРАФИЧАРСТВО		
Занимање (назив):		ГРАФИЧКИ ТЕХНИЧАР		
Предмет (назив):		РЕПРОДУКЦИОНА ТЕХНИКА		
Опис (предмета):		ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		
Модул (наслов):		КОРЕКЦИЈЕ ГРЕШАКА НАСТАЛИХ СНИМАЊЕМ ФОТОГРАФИЈЕ		
Датум: 2023.		Шифра:		Редни број: 01
Сврха				
Развој способности код ученика за уочавање грешака на фотографији и начинима њиховог смањивања. Овај модул обезбјеђује ученицима детаљна знања о различитим техникама и алатима за уклањање грешака при скенирању фотографија или снимању дигиталним апаратом.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из предмета Репродукциона техника за други и трећи разред, Примјена рачунара у струци.				
Циљеви				
- стицање основних знања о грешкама које се јављају на фотографији приликом снимања; - стицање основних знања о алатима и техникама за смањивање насталих грешака; - стицање знања о алатима у циљу експериментисања и креирања сопствених рјешавања проблема на фотографијама; - схватање потребе праћења нових технологија и образовања током рада; - усавршавање комуникацијских вјештина				
Теме				
1. Уклањање моаре ефекта и исправљање перспективе 2. Смањивање шума и изоштрављање фотографије				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Уклањање моаре ефекта и исправљање перспективе	- дефинише грешке на фотографији настале приликом скенирања или снимања дигиталним фотоапаратом - наброји узроке који могу довести до појаве моаре ефекта или дисторзије слике	- препозна одређену грешку на фотографији - упореди фотографије прије и после корекције - примијени алатке и филтере за отклањање грешака	- савјесно, одговорно, уредно и прецизно обавља повјерене послове - ефикасно планира и организује вријеме - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и	Користити фотографије и збирке узорака. - објаснити када се може јавити моаре ефекат при дигитализацији слике у виду тачака или мреже детаља преко слике; - приказати моаре ефекат на фотографијама насталим снимањем и скенирањем; - практично показати коришћење алата у Photoshop-у за ублажавање моаре ефекта:

			важећих стандарда у графичарству - испољи позитиван однос према функционалности и техничкој исправности опреме и уређаја које користи при обављању посла - испољи љубазност, комуникативност, флексибилност у односу према сарадницима - рјешава проблеме и прилагоди се промјенама у раду - испољи иницијативност и предузимљивост у раду	заућивањем, интерполацијом или смањивањем засићености тачака које формирају моаре ефекат. - објаснити проблеме који настају приликом неадекватног позиционирања објеката у фокусу приликом снимања (проблеми дисторзије, искривљења, хроматске аберације и вињета) - практично приказати исправљање ових грешака помоћу филтера <i>Lens Correction</i>, уз употребу основних алатки и техника ретуширања - обезбиједити индивидуалан рад Практична вјежба: - Помоћу филтера <i>Lens Correction</i> извршити исправљање грешака на фотографијама у Photoshop-у; - посјетити фото-студио
2. Смањивање шума и изоштравање фотографије	- дефинише шум настао промјеном свјетлине слике - дефинише шум настао промјеном боје - наброји узроке шума на фотографијама снимљеним фотоапаратом - наброји филтере за изоштравање фотографије - дефинише улогу одређених филтера за изоштравање	- уочи шум на фотографији - примјени филтере <i>Reduce Noise</i> и <i>Reduce Color Noise</i> за смањење шума - адекватно користи маске приликом смањивања шума - упореди резултате прије и после обраде фотографије - примјени адекватан поступак изоштравања фотографије - подеси параметре филтера у циљу добијања жељеног резултата	- испољи самокритичност и објективност при обављању посла - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима	- објаснити узроке настанка шума на фотографији; - практичном примјеном филтера за редуковање шума смањити шум на сликама; - дефинисати проблеме губитка оштрине фотографије; - практичном примјеном филтера групе <i>Sharpen</i> показати рјешавање изоштравања дијелова и цијеле фотографије - обезбиједити индивидуалан рад Практична вјежба: - Помоћу филтера <i>Reduce Noise</i> извршити исправљање шума на фотографијама у Photoshop-у; - Помоћу филтера <i>Sharpen</i> и <i>Unsharp Mask</i> извршити изоштравање изворне слике и одређених дијелова и на фотографијама;

		- подеси интензитет изоштравања у односу на подлогу за штампу		
Интеграција				
Обликовање графичких производа				
Извори				
- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.).				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив):		ХЕМИЈА, НЕМЕТАЛИ И ГРАФИЧАРСТВО		
Занимање (назив):		ГРАФИЧКИ ТЕХНИЧАР		
Предмет (назив):		РЕПРОДУКЦИОНА ТЕХНИКА		
Опис (предмета):		ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ		
Модул (наслов):		ПРИПРЕМА ФОТОГРАФИЈА ЗА ШТАМПУ		
Датум: 2023.		Шифра:	Редни број:	02
Сврха				
Развој способности код ученика за савладавање основних техника и концепата припреме вишетонских репродукција за штампу. Овај модул обезбјеђује ученицима упознавање са методама правилне и стандардизоване припреме дигиталних слика за штампу.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из предмета Технологија образовног профила за други разред, Репродукциона техника за други и трећи разред, Примјена рачунара у струци, модула 07.				
Циљеви				
- стицање знања и вјештине правилног подешавања резолуције слике; - стицање знања и вјештине о подешавању радног окружења за правилну репродукцију боја; - стицање знања о пробном приказу припреме; - стицање знања и вјештина у раду са спот бојама и сепарацијама; - стицање знања о контроли укупне количине наноса боје у штампима; - схватање потребе праћења нових технологија и образовања током рада; - усавршавање комуникацијских вјештина.				
Теме				
1. Спот боје и сепарација боја 2. Подешавање фотографије за штампу у Photoshop-у				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Спот боје и сепарација боја	- опише разлагање четворобојне слике на сепарације за израду четири штампарске форме - наведе предности коришћења спот боја у штампима	- креира спот канал у Photoshop-у - креира сепарацију са спот бојом - изабере потребну спот боју у Photoshop-у	- савјесно, одговорно, уредно и прецизно обавља повјерене послове - ефикасно планира и организује вријеме - испољи позитиван однос према значају	- објаснити процес освјетљавања четири форме у СТР уређајима на основу приказа четири сепарације у каналима Photoshop-a (СМУК); - дефинисати начин добијања специјалних боја, њихову улогу у штампима; - приказати палете специјалних боја одређених произвођача;

	- дефинише принцип штампе четворобојног отиска са додатом спот бојом - опише поступак израде припреме за штампу производа који се лакира или штампа металним бојама	- замјени CMYK боје одговарајућим спот бојама - креира сепарацију која садржи дијелове слике за наношење лака - уочи на отиску спот боју, лак или металну боју - обезбједи одговарајући формат датотеке, који чува информације о спот бојама	спровођења прописа и важећих стандарда у графичарству - испољи позитиван однос према функционалности и техничкој исправности опреме и уређаја које користи при обављању посла - испољи љубазност, комуникативност, флексибилност у односу према сарадницима - рјешава проблеме и прилагоди се промјенама у раду - испољи иницијативност и предузимљивост у раду - испољи самокритичност и објективност при обављању посла - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима	- објаснити начин дефинисања посебног канала у Photoshop-у, да би се освијетлила додатна форме која ће да прими специјалну боју или лак; - обезбједити индивидуалан рад; Практична вјежба: - Извршити пребацивање четворобојне слике у двобојну користећи PANTONE спот боје у Photoshop-у - Одређени дио CMYK фотографије пребацити у одговарајућу спот боју - Дефинисати дијелове на фотографији који ће бити лакирани у процесу штампе
2. Подешавање фотографије за штампу у Photoshop-у	- дефинише резолуцију слике - објасни зависност величине слике и њене резолуције - дефинише улогу ICC профила уређаја - наброји најпознатије ICC профиле - опише рад са ICC профилима - опише карактеристике одређених формата слика - наброји формате слика који подржавају спот боје и рад са слојевима - наброји максималне наносе боја који могу да се одштапају одређеном техником штампе	- одабере правилну величину слике у односу на резолуцију излазног уређаја - подеси радни ток управљања бојом - одабере адекватан ICC профил за одређену технику штампе - одабере адекватан формат снимања датотеке за штампу, у циљу задржавања прецизности боја на фотографији - измјери укупан нанос боје за штампу - подеси одговарајући нанос боје за штампу		Користити каталоге и збирке узорака. - објаснити појам резолуције дигиталне слике и зависност резолуције и величине слике; - објаснити значај правилног одређивања резолуције слике за штампарски процес и излазни уређај на ком се слика штампа Кроз практичне примјере примјеном одговарајућих опција и алатки у Photoshop-у: - подесити радни ток управљања бојом; - провјерити критичне површине за штампу помоћу опције за пробни приказ; - одабрати правилну величину слике у односу на резолуцију излазног уређаја; - одабрати одговарајући формат датотеке како би се сачувале информације о спот бојама и алфа каналима;

		- подеси најсвјетлије и најтамније тонове за штампу - изврши преклапање ивица код површина пуног тона - уочи грешке на одштампаном отиску		- између објеката са пуним тонским вриједностима извршити преклапање како би се избјегле грешке регистра штампе; - дефинисати минималне и максималне тонске вриједности на фотографији и помоћу одговарајућих опција их подесити за штампу одређеном техником штампе; - дефинисати максимални нанос боје на фотографији и подесити га у опсегу дозвољених вриједности; - Обезбиједити индивидуалан рад; Практична вјежба: - Повећавање резолуције слике коришћењем опције <i>Resample Image</i>, филтера <i>Gaussian blur</i> и <i>Add Noise</i>; - Мјерење наноса боје на најтамнијим дијеловима слике помоћу <i>Info</i> палете и смањивање превеликог наноса боје помоћу одговарајућих алатки (<i>Selective Color</i>) - Подешавање ICC профила помоћу палете <i>Edit > Color Settings</i>, подешавање излазног прозора за штампу са додавањем елемената и ознака за штампу
Интеграција				
Обликовање графичких производа				
Извори				
- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература (стручни часописи, приручници, збирке, видео и аудио записи, интернет и сл.).				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				